

Otevřený dopis k hodnocení vědy a výzkumu

Otevřený dopis členů Učené společnosti ČR

V Praze, 17. 10. 2012

RNDr. Petr Nečas
předseda vlády
Úřad vlády ČR
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1

Vážený pane předsedo vlády,

obracíme se na Vás jako na předsedu Rady pro výzkum, vývoj a inovace vzhledem k aktuální situaci, týkající se principů hodnocení vědy a výzkumu v České republice. Současný způsob hodnocení založený na mechanickém sčítání výstupů jistě má své klady: probudil v celé naší vědecké komunitě povědomí, že vědu a výzkum je třeba hodnotit a že na jejich výstupech záleží. Dlouhodobé užívání tohoto podomácku vytvořeného nástroje by však vedlo k postupné degeneraci celého vědeckého prostředí, protože zaměňuje prostředek za cíl. Ve vědě a výzkumu jde přece o nové myšlenky, objevy a inovace, a ne o pouhé sbírání bodů. Za uplynulých 20 let jsme se opakovaně přesvědčili, že narychlo připravené reformy přinášejí více škody než užitku. Je proto potřeba přejít od svépomoci při hodnocení vědy a výzkumu k systému, který bude pečlivě a profesionálně připraven a prodiskutován za účasti odborné veřejnosti. Jenom takový systém se může stát základem nejen k rozdělování financí ze státního rozpočtu, ale i k řadě strategických rozhodnutí, týkajících se řízení vědy a výzkumu.

Systém hodnocení musí odpovídat dobrým mezinárodním zvyklostem a musí být dlouhodobě použitelný. Měl by být založen na důkladné analýze našich a zahraničních zkušeností s organizací vědy a s jejím hodnocením. Nezávislost a profesionalita mohou být zaručeny, jen pokud do přípravy bude významnou měrou zapojen odborný partner ze zahraničí. Hodnocení by mělo být založeno na srovnání s vědecky vyspělým světem. Mělo by být prováděno ve víceletých cyklech a podstatnou roli by mělo hrát „peer review“ za účasti zahraničních expertů, zaměřené nejen na předchozí výsledky, ale i na předpoklady budoucího rozvoje. Při postupném zavádění takového systému by nemělo být opomenuto zkušební ověření jeho funkcí.

Vážený pane premiére, dovolujeme si na Vás tímto dopisem apelovat, abyste podpořil úsilí o vytvoření kvalitního systému hodnocení naší vědy a výzkumu. Jsme přesvědčeni, že jde o záležitost zásadního významu, kde rychlé a zdánlivě levné korekce stávajícího systému v lepším případě nepomohou a v horším případě uškodí.

S pozdravem

Jiří Bičák, Jan Bouzek, Petr Čársky, František Čermák, Jaroslav Doležel, Pavel Drábek, Jiří Drahoš, Karel Dušek, Eduard Feireisl, Miloslav Feistauer, Jiří Forejt, Jiří Grygar, Petr Hájek, Eva Hajičová, Martin Hampl, Jaroslav Haslinger, Zdeněk Havlas, Ivan Hlaváček, Pavel Hobza, Jaroslav Holeček, Pavel Hollander, Josef Humlíček, Helena Illnerová, Zdeněk Jirák, Pavel Jungwirth, Tomáš Jungwirth, Jana Jurečková, Pavel Klener, Jiří Komárek, Jan Konvalinka, Josef Koutecký, Oldřich Kowalski, Jan Krajiček, Pavel Kratochvíl, Svatopluk Krupička, Michal Křížek, Jan Květ, Julius Lukeš, Vladimír Mareček, Pavel Martásek, Václav Pačes, Emil Paleček, Jan Palouš, Jaroslav Pánek, Luboš Perek, Mojmír Petrůň, Petr

Pokorný, Karel Procházka, Aleš Pultr, Petr Pyšek, Ivan Raška, Blanka Říhová, Vladimír Sklenář, Jaroslav Smítal, Pavel Spunar, Jan Svoboda, Eva Syková, František Šmahel, Vladimír Špirko, Jiří Šponer, Jan Štěpán, Jan Švejnar, David Vokrouhlický, Vladimír Vonka, Boris Vyskot, Helena Tlaskalová, Karel Ulbrich, Bedřich Velický, Slavomil Vencl, Bořivoj Vojtěšek, Jiří Wiedermann, Jan Závada, Tomáš Zima